

Publicat el 22-12-2013 en "Levante - EMV".

Espais naturals i energies renovables

Pep Puig *

Fins al moment actual s'ha tendit a separar en compartiments estancs tant els espais naturals (els que se'ls atorguen diferents qualificatius de protecció) com els espais on es fan aprofitaments energètics (als quals se'ls autoritza, massa vegades, a fer qualsevol que, de qualsevol manera). Exemples els tenim en els espais destinats a embassaments per a aprofitament hidroelèctric, espais destinats a centrals tèrmiques de combustible fòssils i termonuclears, espais destinats a explotacions de minerals energètics -carbó, urani- o espais destinats a extraccions de petroli o petrogas al mar o en terra ferma, etc. Les actuacions energètiques convencionals han anat normalment acompanyades de grans impactes ecològics en el lloc on es realitzava l'actuació. Però avui ens adonem que, a més, els seus impactes abasten extensions de territori molt més àmplies (pluges àcides, escalfament global, enverinament radioactiu) que el territori on es realitza l'actuació energètica.

Actualment, es comencen a desenvolupar i a realitzar actuacions energètiques que no han de comportar grans impactes i/o impactes irreversibles sobre els sistemes naturals dels espais on es realitza l'actuació. Primerament perquè són actuacions de menor envergadura (menys potència instal·lada). I en segon lloc, perquè en aprofitar un bé comú (el vent, el Sol) que es manifesta de forma dispersa i no concentrada, obliga a fer aprofitaments dispersos.

La qüestió de la compatibilitat o no compatibilitat d'una actuació concreta per aprofitar un bé comú energètic, com és el vent o el Sol, en un espai natural, dependrà bàsicament de l'escala de l'actuació, de la tecnologia a utilitzar i de la sensibilitat de les persones implicades en l'actuació (promotors, constructors, obra civil, enginyeries, administració, etc.). També estarà condicionada per altres usos, presents o futurs, que tingui o es pugui donar en l'espai on es proposa l'actuació (usos agrícoles i/o ramaders, usos per oci -excursionisme, turisme-, etc.).

En el cas que estem tractant, l'aprofitament dels fluxos biosfèrics amb qualitats energètiques, com la força del vent o la radiació del Sol, en espais naturals concrets a través d'actuacions concretes, s'hauria de fer o que el seu aprofitament es faci seguint els criteris de sostenibilitat tant pel que fa al bé comú (vent o Sol), com pel que fa als sistemes naturals i a les comunitats humanes que viuen en els llocs on el vent i el Sol es manifesten.

Pel que fa al bé comú, sigui el vent o el Sol, el seu aprofitament ha de fer possible la renovabilitat i el no esgotament del bé comú.

Quant als sistemes naturals: d'una banda aquests ecosistemes poden servir com a base de suport dels sistemes convertidors d'energia eòlica (aerogeneradors) o solar (escalfadors d'aigua, generadors fototèrmics, generadors fotovoltaics) amb què es fa l'aprofitament del bé comú natural i energètic (el vent o el Sol), i d'altra banda, en ser també els ecosistemes la base de suport d'altres serveis (agrícoles, ramaders, diversitat biològica i cultural, paisatgista, estètica, etc.), han de permetre la seva regeneració, de manera que l'aprofitament eòlic o solar no posi en perill la continuïtat del conjunt de serveis que l'espai natural ens ofereix.

Pel que fa a les comunitats humanes: les persones que viuen als llocs on el vent o el Sol es manifesten, tenen el dret a poder seguir vivint en els llocs on viuen. I no només això, sinó que han de tenir reconegut el dret a la captació i l'aprofitament del vent i del Sol. Igualment aquestes comunitats haurien de veure de forma concreta i tangible com l'aprofitament del vent o del Sol repercuteix en benefici de la comunitat local en el seu conjunt.

I tot això per garantir la continuïtat de l'aprovisionament dels serveis que els béns comuns naturals ofereixen als humans, sense que l'ús que es faci posi en perill la continuïtat de la vida de les comunitats vegetals, animals i humanes en l'espai on es fa l'aprofitament dels béns comuns naturals de qualitats energètiques (els fluxos biosfèrics d'energia).

Aquesta temàtica és la que es va discutir en el Seminario Estrategias de Energías Renovables en la Red de Reservas de la Biosfera, que va reunir una cinquantena de persones responsables de la Reserves de la Biosfera a l'estat espanyol, a Castellet i la Gornal, els passats 14 i 15 de novembre, i on es va treballar en una Declaració que serà feta pública properament, en defensa de les energies renovables com a projectes emblemàtics en espais naturals i culturals.

* President del Consell assessor d'[EUROSOLAR](http://www.eurosolar.de/ "Eurosolar") - Associació Europea per les Energies Renovables

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>